

Iedereen doet mee met Pinksteren

Het is 7.00 uur in de ochtend als ik in een kleine sportschool in de Pijp sta. Samen met een tiental andere fanatiekelingen heffen we gewichten, trainen we buikspieren en slaan we op een bokszak. De een komt er al jaren en traint met gemak, de ander kijkt wanhopig naar de klok of het al tijd is. Maar de trainer moedigt ons allemaal even enthousiast aan: 'Niet achterblijven nu, iedereen doet mee!' schalt het in de vroege morgen.

Op de vroege morgen van de eerste pinksterdag schalt er ook een geluid door de stad. We lezen in het boek Handelingen over het geluid van een hevige windvlaag die het huis vervult. Maar niet alleen het huis wordt vervuld met dit geluid uit de hemel, ook de volgelingen van Jezus daar aanwezig worden vol van de Geest van God.

Ze komen letterlijk in vuur en vlam te staan, met vlammen op hun hoofd als zichtbaar teken. De Heilige Geest zet mensen in beweging, want samen gaan ze naar buiten en vertellen ze over God. Het resultaat is enorm, maar liefst 3.000 worden die dag bewogen om samen de eerste christelijke gemeente te vormen.

Een indrukwekkend verhaal, dat zeker, maar zomaar voelt het ver weg. Wij zien nog geen duizenden mensen in beweging komen voor het geloof. Teleurstelling, tegenstand en tekortkomingen kunnen het vuur gemakkelijk doven. Maar toch, de beweging van de eerste pinksterdag gaat door tot op de dag van vandaag. Zomaar komt er iemand de kerk binnenlopen, geen enkele geloofsachtergrond, maar nu op

zoek naar God. Of ik denk aan de jongen die ik laatst sprak, gelovig opgegroeid en gewend om naar de kerk te gaan. Maar sinds kort ervaart hij God levend en dichtbij. Zo had God tot hem gesproken in een droom en was hij actief aan de slag gegaan met het geloof. Blijkbaar geeft de Geest van God niet op, maar worden mensen nog steeds in beweging gezet.

Dat zijn niet enkele enthousiastelingen of jonge mensen die er nog voor gaan. De kerk is geen sportschool voor fitte gelovigen; iedereen doet mee! Voor iedereen, jong en oud, predikant en pionier, zoeker en overtuigd gelovige heeft deze Geest een plek, een taak en een rol te vervullen. Niet door aanmoediging en motivatie, maar door iets veel beters: door je te vullen met het 'vuur van boven'.

Zoals je tijdens het sporten soms verstand staat van je eigen kracht, zo kun je ondersteboven raken wat er gebeurt als je de Geest van God de ruimte geeft.

Hoe doe je dat? Doe als de discipelen en vraag om de vervulling met de Geest. Het kan zomaar zijn dat je ervaart dat God tegen je gaat spreken als je een vraag stelt. Of dat door jouw woorden of daden iemand anders aangesproken wordt door het geloof. Of een plan wat je bedacht, valt in goede aarde en komt uit. Of nog op vele andere manieren. Want ook vandaag wil de Heilige Geest jou in beweging zetten.

René Visser, initiatiefnemer van we•Worship Amsterdam

Publiekslezing door theoloog Miroslav Volf

Vandaag lijken velen van ons op een kunstschilder die zo geobsedeerd is door zijn voorwerpen - kwasten, verf, ezels, het licht in de studio - dat hij aan schilderen amper meer toekomt. We zijn heel druk met de middelen om te leven - geld, invloed, vaardigheden, reputatie, uiterlijk - maar we vergeten wat er werkelijk toe doet. Dit is het vertrekpunt van theoloog Miroslav Volf om met ons na te denken over wat onze roeping als mens

echt is. Vooral wil hij ons uitdagen om zo te gaan leven. Na zijn lezing is er ruim gelegenheid om hem vragen te stellen.

Miroslav Volf (1956) geldt als één van de invloedrijkste theologen van dit moment. Hij studeerde theologie in Zagreb, de Verenigde Staten en Belgrado. Zijn meest invloedrijke boeken zijn *Exclusion and Embrace* en *Free of Charge* (in 2005 in het Nederlands uitgebracht onder de titel *Onbelast*).

Geven en vergeven in een genadeloze cultuur). Vanaf 1991 doceerde Volf theologie aan het Fuller Seminary (Pasadena) en in 1998 werd hij hoogleraar aan de universiteit van Yale. Volf was adviseur van het Witte Huis en maakte een collegeserie met Tony Blair.

Dinsdag 7 juni, Westerkerk, Prinsengracht 279, 20.00 uur, € 12,50, opgave via: info@protestantsamsterdam.nl

COLUMN

De Vijftigste Dag

Hendrik-Jan Overmeer vormt samen met Roel van Marle het voorzittersduo van de Protestantse Kerk Amsterdam.

Reageren? Mail naar redactie@protestantsamsterdam.nl

Ruim twee jaar geleden werd ik gevraagd om duovoorzitter te worden van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Amsterdam. Een zeer eervolle en vooral inhoudelijk dankbare taak. Om deze functie te kunnen vervullen, moest ik vanuit mijn eigen gemeente tot ambtsdrager met bijzondere functie worden bevestigd. In mijn geval is dat de Westerkerk. Ik had behoefte aan geestelijke begeleiding en ging daarnaar op zoek. In de Westerkerk wordt door ds. Koetsveld jaarlijks de leergang 'Hoofdlijnen' georganiseerd, een vorm van catechisatie. De andere duovoorzitter Roel van Marle sprak ook onlangs hierover in zijn column. Daar wilde ik graag aan deelnemen.

'Hoofdlijnen' is een initiatief van gemeenteleden die op zoek willen naar verdieping. Het sprak mij erg aan om hieraan, naast mijn belijdenis, deel te

nemen. Twee coronajaren later mocht ik aansluiten en ging 'Hoofdlijnen' daadwerkelijk van start. Een uitermate bijzonder, inhoudelijk en spiritueel proces waarbij ook een weekend naar de Abdij van Berne was ingepland om ons voor te bereiden op paaszondag.

De Abdij van Berne biedt een serene omgeving die midden in de maatschappij staat. Gasten zijn welkom en nemen deel aan het eeuwenoude ritme van traditie en inkeer in de sfeer van de 21e eeuw. We spraken af dat we op eerste paasdag in de Westerkerk de bijeenkomsten van 'Hoofdlijnen' zouden afsluiten. Echter, er kwam een kink in de kabel: ds. Koetsveld kreeg corona. Een tegenslag, vooral voor de dominee maar ook voor ons als groep. De liturgie was al gedrukt, dominee De Bruin werd bereid gevonden om in te springen.

Maar we gaan in de herkansing op de vijftigste dag na eerste paasdag, Pinksteren. Eigenlijk ook een heel passend moment, omdat wij dan het begin van het christendom vieren. Want iedere dag beginnen we opnieuw met ons geloof. Ook ik. Iedere dag ben ik er op enig moment wel mee bezig. Of zoals iemand tijdens een van de bijeenkomsten zei: 'We struikelen allemaal maar een beetje achter Jezus aan.' Dit klinkt haast komisch, maar er zit een kern van waarheid in. Wij samen maken onze gemeente, wij in Amsterdam. Met de mensen die we op zondag in de kerk treffen, met het werk van de Protestantse Diaconie Amsterdam, het drugspastoraat, de voedselbanken, onze dierbaren en de mensen die we toevallig dagelijks ontmoeten. Laten we dat samen blijven doen, waar dan ook in onze stad, vieren we op de vijftigste dag: Pinksteren. Laten we vooral samen blijven struikelen.

PLEISTERPLAATSEN

In deze rubriek laat iedere wijkkerk van de Protestantse Kerk Amsterdam een eigen geluid horen: soms is dat een korte overdenking, een andere keer schrijft een kerk over een bijzondere activiteit. Leer de kerken van de Protestantse Kerk Amsterdam kennen, het zijn stuk voor stuk pleisterplaatsen voor de ziel.

Op zoek naar een kerk? De kleurige bolletjes op de kaart corresponderen met de kerken in de verschillende stadsdelen, zo heeft u een idee waar de kerk staat. Voor adressen zie: protestantsamsterdam.nl.

Westerkerk Centrum

Cristina Pumplun missionair vicaris Westerkerk
westerkerk.nl

Elf jaar deden de bouwers van de Westerkerk erover om het kerkgebouw tussen de Keizers- en de Prinsengracht te doen oprijzen. Het was een van de grote projecten van het stadsbestuur, toen Amsterdam in de 17e eeuw een groeispurt doormaakte en ook het protestantisme zijn intrede deed. Daar hoorden - zo vond men - protestantse kerkgebouwen bij en er moest zeker een komen tussen de grachtengordel en de Jordaan. Een bijna vier eeuwen oud huis van hout en steen is de Westerkerk inmiddels. Voor de gemeente die in haar huist, is het erfenis en opdracht, om haar te behouden voor mensen nu en in de toekomst. Dus moest er worden gerestaureerd, negen jaar lang. Dankzij wijkkerkenraad en vrijwilligers, Vrienden van de Wester, fondsenwervers, subsidiegevers, architect en aannemer, vaklieden en de staf van de Westerkerk zal het werk begin juli gedaan zijn, opdat Gods pleisterplaats aan de gracht de toekomst ingaat.

Noorderkerk Centrum

Dick Wolters pionier-predikant Huis voor de Ziel
noorderkerk.nl

Met Pasen was de eerste lunchdienst in de Noorderkerk. We hebben met ruim 40 mensen heerlijk gegeten, goede gesprekken gehad en ons verdiept in de betekenis van Pasen aan de hand van de symbolische betekenis van een ei. Uit de harde schil komt nieuw leven tevoorschijn. Het leven is regelmatig keihard en als mensen kunnen we een schil om onze ziel heen bouwen. Maar het gebeurt ook regelmatig dat er scheurtjes in die schil ontstaan. Wat doe je met die breukjes? Smeer je ze dicht en ga je zo snel mogelijk terug naar 'het oude normaal' of zie je de breukjes als kans op nieuw leven? Pasen daagt je uit om dat laatste te doen. Zoals Jezus, die uit het harde graf, nieuw leven deed ontstaan. Smaakt het, letterlijk en figuurlijk, naar meer? Op zondag 19 juni en 17 juli zijn de volgende lunchdiensten. Welkom om 12.30 uur in de Noorderkerk!

Keizersgrachtkerk Centrum

Annelies Jans predikant Keizersgrachtkerk
keizersgrachtkerk.nl

Pasen 2022. We wilden groots uitpakken in de Keizersgrachtkerk: corona (zo goed als) voorbij. Klaar om opgelucht en uitbundig het nieuwe normaal, het nieuwe leven te vieren. Maar toen brak de oorlog in Oekraïne uit. Weg opluchting. Met het mooie lied 'Dan nog' van Oosterhuis gingen we toch maar op weg en trokken we de Stille Week door. 'Dan nog klamp ik mij vast aan jou, of je wil of niet, op ongenade of genade...' Geloof het of niet, maar het werd Pasen - of we er nu aan toe waren of niet. Toen de paaskaars werd binnengebracht, kwam ons leven, onze wereld, in een ander licht te staan. Er was brood, er was wijn, er was uitbundige muziek, er waren ontroerde mensen (inclusief dominee). We vierden het leven, ondanks alles. Dat was Pasen. Nu op weg naar Pinksteren 2022... Dat feest met die vredesduif, toch?

Oudekerkgemeente Centrum

Peter Lowie diaken Oudekerkgemeente
oudekerk.amsterdam

We zijn een gemeenschap die samenkomt in de oudste kerk in de oudste buurt van Amsterdam: het 'rosse' hart. De Oudekerkgemeente staat open voor mensen van alle soorten en maten, geuren en kleuren. Verschillen in hoe mensen leven, geloven en liefhebben vinden we verrijkend. We hopen een ontmoetingsplaats te zijn voor God en mens en voor mensen met elkaar; een plaats waar je blijdschap en verdriet kunt delen, waar ruimte is voor vertrouwen en voor twijfel. Daar zoeken we niet alleen naar in woorden, ook in muziek en

gebaren. We genieten van een levende traditie waarin vertrouwde rituelen en gezangen worden afgewisseld met inspirerende verhalen en verrassende gedachten. Zo richten we ons op het goede nieuws van Gods ruimhartigheid. Dat inspireert ons tot ruimhartigheid tegenover andere mensen.

Wijkgemeente Noord

Jacqueline Weel programmamaker Zinnig Noord
protestantsekerkamsterdamnoord.nl

Het leven vieren! Die behoefte kwam naar voren vanuit onze open community Zinnig Noord. En we zouden Zinnig Noord niet zijn als we niet een eigentijdse vorm voor de oude traditie van vieren willen ontdekken. We ontdekken het co-creëren van vieringen met betrokken community leden. Een ieder kan wat geven en ontvangen. We maken samen de viering met wie er is en zo komen we uiteindelijk tot een vastere vorm. Een spreuk, meditatie, muziek, een bewegingsonderdeel, zingen, een kyrië en het aansteken van de kaarsen. Het zit allemaal in de mix. Niet te vergeten de taart na afloop, wat volgens ons allemaal hoort bij het leven vieren. We vieren in de open kerkzaal van De Ark, die nu op zondag leeg staat omdat de kerkelijke gemeente uit De Ark is samengegaan met de Bethelkerk. Op deze manier planten wij op de oude plek van vieren een nieuw zaadje.

Wijkgemeente Noord

Rijk van Ark voorzitter kerkenraad Amsterdam Noord
protestantsekerkamsterdamnoord.nl

'In Noord zijn we vaker Marta dan Maria', constateert de kernvoorzitter in zijn opening. Als inleiding leest hij de tekst over Jezus, de reddende Marta en luisterende Maria. We spreken met de predikant over haar werkzaamheden in Noord. Als voorzitter van de Kerkenraad Amsterdam Noord mag ik meedoen aan het gesprek. De predikant vertelt over de keuzes die ze moet maken: pastoraal, Zinnig Noord, diaconaal... Met weinig professionals en een steeds oudere gemeente. Er is zoveel vraag naar zingeving en inspiratie in het uitdijende Amsterdam Noord. 'Ik kies ervoor dienaar van het woord te zijn, daar gaat het om', zegt ze. Het luisterend oor van al die mensen in Noord die zoeken naar oorsprong, doel en zin. Het oor van Maria. 'Maar ook goed dat er nog steeds Marta's zijn om alles draaiende te houden', besluit de voorzitter van de kern. Daar heeft hij groot gelijk in!

Jeruzalemkerk West

Richard Saly predikant Jeruzalemkerk
jeruzalem-kerk.nl

'Schal bazuinen, zing cymbalen. Trommel, fluiten, snarenspeel. Het hart heeft weinig woorden nodig... maar een ander hart en liefde wil het wel.' Een psalm misschien? Dat had best gekund. Maar het is uit een liedje van Henny Vriente. Jarenlang zongen we in de auto met de kinderen zijn Sesamstraat-liedjes. Ridder Tommy, Aadje Piraatje. Nog weer later ontdekte ik zijn soloalbums. Directe teksten. Vaak over alledaagse dingen en dan zomaar ineens een belangrijk inzicht. Het hart heeft weinig woorden nodig... maar een ander hart en liefde wil het wel. In de kerk zijn we goed met woorden. Dat is - met Jezus als het levende Woord - niet gek en ook niet erg. Het goede nieuws over Jezus vertellen zal zonder woorden niet gaan. Maar verder denk ik dat Jezus het met deze regel bijzonder eens zou zijn: het hart heeft weinig woorden nodig, maar een ander hart en liefde wil het wel. Zo heeft Hij zelf geleefd!

Nassaukerk West

Marjo Wartena diaken Nassaukerk
nassaukerk.nl

We hadden een goede, maar ook best heftige gemeenteavond in de Nassaukerk. Het ging over een nieuw aan te stellen pastor. Er is veel gezegd. Het was waardevol, wat we als gemeente met elkaar hebben uitgewisseld, welke taken we belangrijk vinden en waarom? Er zijn verschillen, maar er zijn ook veel overeenkomsten. Het is belangrijk om die keuzes en argumenten scherp te krijgen. We gaan, in alle kwetsbaarheid, met elkaar verder. Daarnaast mogen we blij zijn met de aanwezigheid van Taizé in Amsterdam in de Nassaukerk. Taizé in Amsterdam wordt een missionaire gemeente in de Nassaukerk en Stacey Krom wordt de jongerenwerker. Het is bijzonder te zien hoeveel aantrekkingskracht deze groep mensen van Taizé in Amsterdam heeft op weer andere jongeren/studenten. Ook de jongeren van de Nassaukerk hebben zich aangesloten bij Taizé in Amsterdam sinds ze vorig jaar met elkaar naar Frankrijk zijn geweest.

Osdorp-Sloten Nieuw-West

Herman Bouma diaconaal opbouwwerker Osdorp-Sloten
osdorpsloten.nl

Pinksteren is het feest van de eerstelingen. Van de dingen die in het vroege voorjaar zijn gezaaid, kunnen nu de eerste 'vruchten worden geplukt'. Als diaconaal opbouwwerker in Osdorp ben ik zijdelings bij verschillende stadslandbouwprojecten betrokken. Over het algemeen geldt voor die projecten dat er vaak veel wordt gezaaid, maar helaas weinig wordt geoogst. De stad is een moeilijke plek voor landbouw. Moestuïnbakken verschromen snel en hebben voortdurend water nodig. Bovendien zijn de meeste stadslandbouwers goedbedoelende amateurs. Maar dat neemt niet weg dat die groente die wel geoogst kan worden: die ene krop sla, die kromme wortel, die prachtige courgette, beter smaakt dan alle groente in de supermarkt bij elkaar. Dat maakt Pinksteren wat mij betreft zo'n hoopvol feest. Of het nu de eerstelingen uit de moestuin zijn of de eerste vrucht van de Geest. Het stelt nu misschien nog weinig voor, maar het zijn eerstelingen en die zijn altijd een feestje waard!

Kerkdiensten Amsterdam - juni/juli 2022

WIJK	KERK	TIJD	EERSTE PINKSTERDAG 5 JUNI	ZONDAG 12 JUNI	ZONDAG 19 JUNI	ZONDAG 26 JUNI	ZONDAG 3 JULI	ZONDAG 10 JULI
Centrum	Keizersgrachtkerk	10.30	Ds. Annelies Jans	Dr. Jan Krans	Ds. Sietske v.d. Hoek	Ds. Cor Ofman	Ds. Annelies Jans	Predikant onbekend
	Noorderkerk	10.00 18.30	Ds. Johan Visser, Ds. Dick Wolters Ds. Bert-Karel Foppen	Ds. Johan Visser Ds. Dick Wolters	Ds. Jan Scheele Goedhart Ds. Johan Visser	Ds. Dick Wolters Ds. Johan Visser	Ds. Johan Visser Ds. Marco Batenburg	Ds. Johan Visser Ds. Dick Wolters
	Oude Kerk	11.00 18.30	Ds. Klaas Holwerda Muziekvesper	Ds. Harry Pals Abdijvesper	Ds. Rosaliene Israël, Dr. Erik Olsman Abdijvesper (18.30)	Ds. Marcel Barnard Abdijvesper	Ds. Hanna van Dorssen Evensong	Ds. Klaas Holwerda Abdijvesper
	Oude Lutherse Kerk	10.30	Ds. André v.d. Stoel	Ds. Andreas Wöhle	Ds. Mariëlla Klomp	Ds. Harry Donga	Ds. Andreas Wöhle	Ds. Andreas Wöhle
	Westerkerk	10.30	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Gert Jan de Bruin	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Julia van Rijn	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Herman Koetsveld
	Diensten met Belangstellenden	19.00	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Jurjen ten Brinke	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster
	De Waalse Kerk	11.00	René Mynkong	Joop laGrouw	Ds. Henk Spoelstra	Ds. Henk Spoelstra	Joop laGrouw	Predikant onbekend
Noord	Bethelkerk	10.00	Ds. Wilken Veen	Ds. Klaas Holwerda	Ds. Trinus Hibma	Ds. Ole van Dongen	Predikant onbekend	Ds. Paula de Jong
	Nieuwendammerkerk	10.00	Ds. Paula de Jong	Ds. Nienke Vos	Ds. Paula de Jong	Ds. Lútz Miedema	Ds. Paula de Jong	Ds. Gerson Gilhuis
	Dorpskerk Durgerdam	10.30	Maarten Kruimer	Geen dienst	Geen dienst	Jan Douwes	Geen dienst	Geen dienst
	Ransdorp-Holysloot	10.00	Ds. Marjan v.d. Burg	Ds. Wim Vreeken	Ds. Els Rooseboom	Ds. Hans Reedijk	Ds. Theo Wielsma	Ds. Ellen Kok
	Dorpskerk Zunderdorp	10.00	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Martijn van Laar	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster
West	Hebron	12.00	Bart Haverkamp	Jurjen de Bruijne	Daan Savert	Jurjen de Bruijne	Onbekend	Bart Haverkamp
	Jeruzalemkerk	10.00	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly	Ds. Jantine Veenhof	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly
	Nassaukerk	10.30	Ds. Lydia Meiling	Ds. Martin van Hemert	Ds. Lydia Meiling	Ds. Ditske Tanja	Ds. Roel Knol	Ds. Robert Jan Bakker
Nieuw-West	De Opgang	10.00	Ds. Robert Jan Bakker	Ds. Gerben van Manen	Samen in de Sloterkerk	Nico Brouwer	Samen in de Sloterkerk	Ds. Martijn van Leerdam
	Regenbooggemeente	10.00	Ds. Gerben van Manen	Ds. Sietske v.d. Hoek	Ds. Nellie van Voornveld	Ds. Gerben van Manen	Ds. Nellie van Voornveld	Ds. Gerben van Manen
	Sloterkerk	10.00	Ds. Nellie van Voornveld	Samen in De Opgang	Prop. Tjitske de Vries-Meijer	Samen in De Opgang	Ds. Martijn van Leerdam	Samen in De Opgang
Zuid	Oranjekerk	10.00	Predikant onbekend	Ds. Bart-Niek v.d. Zedde	Predikant onbekend	Predikant onbekend	Ds. Trinus Hibma	Predikant onbekend
	Pelgrimskerk	10.30	Ds. Harmen de Vries	Ds. Roel Knijff	Ds. Harmen de Vries	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst
	De Thomas	10.30	Gezamenlijke Pinksterviering Zuid	Ds. Ruben van Zwieten	Dr. Alex van Heusden	Ds. Marco Visser	Ds. Ruben van Zwieten	Ds. Evert Jan de Wijer
	Vrijburg	10.30	Ds. Joost Roselaers	Ds. Johan Goud	Ds. Joost Röselaers	Ds. Foeke Knoppers	Ds. Joost Röselaers	Onbekend
	Willem de Zwijgerkerk	10.00	Gezamenlijke Pinksterviering Zuid in De Thomas	Morgengebed	Ds. Carel v.d. Meij	Tenach&Evangelie, Ds. Alex van Ligten (10.30)	Ds. Gerhard Scholte	Morgengebed
Oost	De Binnenwaai	11.00	Samen in de Muiderkerk	Marjolein Hekman	Ds. Margrietha Reinders	Ds. Jurjen de Bruijne	Ds. Greteke de Vries	Marjolein Hekman
	De Bron	10.00	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. René Visser	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. René Visser	Ds. Gerbrand Molenaar
	Elthetokerk	10.00	Samen in de Muiderkerk	Alternatieve viering	Ds. Martijn van Laar	Ds. Paula de Jong	Ds. Martijn van Laar	Samen in De Binnenwaai
	Muiderkerk	10.30	Ds. Greteke de Vries, Marjolein Hekman, Ds. Martijn van Laar	Ds. Martijn van Leerdam	Ds. Greteke de Vries	Ds. Greteke de Vries	Dr. Wilken Veen	Samen in De Binnenwaai
Zuidoost	De Nieuwe Stad	9.30	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen	Franklin Oliveira, Ds. Willemijn Jonkers	Ds. Willemijn Jonkers
	De Drie Stromen	9.30	Ds. Cor Ofman	Ds. Marjolein den Dulk	Ds. Hugo Vlug	Ds. Jan v.d. Meulen	Samen in De Nieuwe Stad	Samen in De Nieuwe Stad

Op de websites van de kerken vindt u actuele informatie en een link, als kerkdiensten online worden uitgezonden. Er is geprobeerd om het rooster accuraat te maken maar er kunnen dingen zijn veranderd, check daarom de website van de kerk. U vindt ook een overzicht van de diensten op protestantsamsterdam.nl. Op deze site staan ook de adressen van de kerken.

AGENDA juni/juli

DONDERDAG 2 JUNI

Taizéviering in de Nassaukerk

Taizéviering waar Taizé in Amsterdam terugblijkt op het afgelopen jaar en samen gezellig het jaar afsluiten. 17.00 uur: samen opbouwen; 18.00 uur: maaltijd voor jongeren; 19.00 uur: the-magesprek; 20.00 uur: Taizéviering.

Do. 2 juni, Nassaukerk, 20.00 uur, aanmelden voor de maaltijd via: pionier@taize.amsterdam, meer info via: taizeinamsterdam.nl/taizeviering

EERSTE PINKSTERDAG 5 JUNI

Cantatevesper in de Oude Kerk

Op eerste pinksterdag 5 juni is het Bach Ensemble Amsterdam te gast in de vesper in de Oude Kerk. Het ensemble speelt en zingt de pinkstercantate *Erschallet, ihr Lieder, erklinget, ihr Saiten* van J.S. Bach. Een feestelijk werk, dat uitgevoerd wordt met onder andere drie trompetten en pauken. Daarnaast zingt het koor het motet *Der Geist hilft unsere Schwachheit auf*, eveneens van J.S. Bach. Organist is Victor Baena de la Torre, de cantor is Herman Mussche en de lezingen en gebeden worden verzorgd door ds. Klaas Holwerda.

Eerste pinksterdag 5 juni, Oude Kerk, 18.30 uur

DINSDAG 7 JUNI

Lunchconcerten in De Thomas

7 juni: Kodama Strijkkwartet; 21 juni: Ensemble Rossignol; 26 juni: Live op Zondag: jazzmuziek en wijn.

Di. 7, 21 juni en zo. 26 juni, De Thomas, 7 en 21 juni: om 12.00 uur inloop met koffie en thee, 12.30 uur: aanvang concert en zo. 26 juni: 15.30 uur, meer info via: dethomas.nl/programma

DONDERDAG 9 JUNI

Bijbels Leerhuis: Wat is een goede koning?

Bijbels Leerhuis over de verhalen rond de koningen van Israël. Deelnemers zijn onder leiding van Wilken Veen en Wout van der Spek aangeland in het boek 1 Koningen. Wie zich opgeeft bij wilkenveen@hotmail.com krijgt de tekst van tevoren thuisgestuurd. Ook nieuwkomers zijn van harte welkom.

Do. 9 en 23 juni, De Thomas, 14.00 uur

In de Hoftuin achter de Corvershof is een festival waar ontmoeting tussen Amsterdammers en nieuwkomers zonder en met papieren centraal staat. Zie vrijdag 17 juni.

VRIJDAG 10 JUNI

Holy Hub Fair: rommelmarkt

Een rommelmarkt waar je kunt ruilen en doneren, georganiseerd door Holy Hub, het platform voor zingeving en inspiratie. Neem je kledje en spullen mee. Holy Hub zorgt voor eten en drinken.

Vr. 10 juni, De Hoftuin achter de Corvershof, Nieuwe Herengracht 18, 16.00-20.00 uur, meer info via: holyhub.nl

Maya Meijer en Ivan Cremer te gast in De Thomas

Maya Meijer, eigenaar van Paleis Soestdijk, is samen met kunstenaar Ivan Cremer te gast in De Thomas. De metershoge sculptuur die Ivan Cremer maakte als hommage aan zijn grootvader, architect van De Thomas Karel Sijmons, krijgt een prominente plek in de tentoonstelling 'Voorlopers' in het park van Paleis Soestdijk (tot maandag 15 augustus). Twee totaal verschillende locaties, die elk een geheel eigen geschiedenis en gedachtengoed in zich dragen, worden verbonden door

een bijzonder kunstwerk.

Vr. 10 juni, De Thomas, 16.30 uur

ZONDAG 12 JUNI

Matineeconcert in de Sloterkerk

Ditmaal een herhaald en succesvol optreden van de pianist Feico Deutekom. Hij speelt op de vleugel betoverende wijze werken van Philip Glass en andere hedendaagse componisten.

Zo. 12 juni, Sloterkerk, 15.00 uur, € 10,-, info en aanmelden via: sloterkerk.nl

MAANDAG 13 JUNI

De Kwekerij: Hoe vind je rust in de drukte?

In deze bloeiklas (workshop) biedt de Kwekerij ideeën en creatieve oefeningen aan over hoe jij rust kunt pakken in de drukte. Deelnemers verkennen het belang van ritme en nemen de agenda onder de loep. Wat is urgent en wat belangrijk? Zo krijgt rust een plek in jouw leven. De Kwekerij is een bloeiplek voor studenten en *young professionals* (18-35 jaar), die samen

levenswijsheden ontdekken en in praktijk brengen.

Ma. 13 juni, Nieuwe Herengracht 18, 19.30-21.30 uur, € 7,50 (student/Stadspas) en € 12,50 (algemeen) Meer info via: kwekerijamsterdam.nl

DINSDAG 14 JUNI

Liefde in het Wild: Relaties

Zinnig Noord is een open community rond zingeving in Amsterdam Noord. Na het drieluik over zelfliefde gaat Zinnig Noord in drie inspirerende avonden liefde in relaties opnieuw ontdekken. Wat leren christelijke en andere spirituele tradities ons over liefde in relaties? *Till death do us part*, vrije liefde, open relaties: wat past jou als het gaat over liefde in relaties? .

Di. 14 en 28 juni en 12 juli, Openbare Bibliotheek Amsterdam Van der Pek, Gentiaanstr. 1, 19.30-21.30 uur, € 59,-, minima en vrienden; € 29,-. Aanmelden via: zinnignoord.nl/agenda

VRIJDAG 17 JUNI

Evenement in aanloop naar Wereldvluchtelingendag

In de Hoftuin achter de Corvershof is een festival waar ontmoeting tussen Amsterdammers en nieuwkomers zonder en met papieren centraal staat. Kom gezellig langs voor een hapje en een drankje, waag een dansje en bekijk de animatiefilm *Flee* in de open lucht.

Vr. 17 juni, Hoftuin achter de Corvershof, Nieuwe Herengracht 18, 17.00-24.00 uur, meer info via: diaconie.org en sociale mediakanalen van de Protestantse Diaconie Amsterdam

ZATERDAG 18 JUNI

Boeklancering Samen Jong en landelijke studiedag

Het nieuwe boek *Samen Jong* (o.a. geschreven door Vincenza La Porta -directeur Kerkelijk Bureau van de Protestantse Kerk Amsterdam) wordt gepresenteerd met daarbij een landelijke studiedag over jeugdwerk in de kerk. Er wordt gekeken hoe je kerk kunt zijn met de volgende generatie.

Za. 18 juni, Hermitage: het Auditorium, Amstel 51, 10.00-15.30 uur, per kerkplek zijn er 2 vrijkaarten beschikbaar, meer info en aanmelding via: jeugd@protestantsamsterdam.nl

VRIJDAG 24 juni

ThomasFilm: Lady Bird

Vertoning van de film *Lady Bird* (Greta Gerwig 2017). Film over volwassen worden, over een ingewikkelde moeder-dochter relatie, over van een dubbeltje een kwartje willen worden en dromen van de toekomst. Met nagesprek onder leiding van jonge theoloog des vaderlands Tabitha van Krimpen.

Vr. 24 juni, De Thomas, 19.30 uur

ZATERDAG 25 JUNI

Evensong in de Sloterkerk

Het *Sloten Evensong Choir* onder leiding van Nancy Latour zingt onder andere liederen van Mendelssohn, Stewart, Mc Millan, Moore, Fauré en Hintze. Na afloop is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten in de plaatselijke restaurants.

Za. 25 juni, Sloterkerk, 17.00-18.00 uur, meer info via Joke Baars: jbaars57.jb@gmail.com

VRIJDAG 1 JULI EN ZATERDAG 2 JULI

God ervaren op de we•Worship experience

God ervaren, dat is het doel van we•Worship: in aanbidding, in gebed in het luisteren naar Gods stem. Maar God is in alles. Jij kunt God ervaren in je werk, in kunst, in sport en in ontspanning. Hoe? Dat ontdekken bezoekers op de we•Worship experience van vrijdagavond 1 juli tot zaterdagmiddag 2 juli met o.a. aanbidding, workshops en dans.

Vr. 1 en za. 2 juli, Zolder Van Limmikhof, Nieuwe Keizersgracht 1A, aanvang vr. 1 juli om 19.30 uur tot za. 2 juli 16.00 uur, programma en aanmelden via: weworship.nl

ZATERDAG 2 JULI EN ZONDAG 3 JULI

Zomermarkt van het Solidariteitsfonds Keizersgrachtkerk

Het Solidariteitsfonds van de Keizersgrachtkerk ondersteunt organisaties die wereldwijd kansarme mensen weer mogelijkheden voor een toekomst bieden. Daarom organiseert het solidariteitsfonds een zomermarkt om projecten in Azië, Afrika en Latijns-Amerika financieel te steunen. Op de markt zijn kraampjes met voor elk wat wils: speelgoed, boeken, muziek voor groot en klein, Rad van avontuur en loterij/bin-go, soep, broodjes kroket, koffie, thee en veel lekkers.

Za. 2 juli: 12.00-15.30 uur en zo. 3 juli: 12.00-14.30 uur, Keizersgrachtkerk

VOOR ADRESSEN VAN KERKEN EN MEER AGENDA-ACTIVITEITEN ZIE PROTESTANTSAMSTERDAM.NL

Rectificatie

In de vorige *Kerk in Mokum* nr. 4 op pagina 10 hadden wij drie verhalen over verzet in de Tweede Wereldoorlog geplaatst. Een lezer maakt ons erop attent dat in een van die artikelen ten onrechte staat: Joden die met een Nederlander waren getrouwd. Daarbij wordt dus een onderscheid gemaakt tussen Joden en Nederlanders. De lezer merkt terecht op dat dit niet correct is en daarom willen wij dit hierbij graag recht zetten. De genoemde Joden waren ook Nederlanders.

Redactie *Kerk in Mokum*

Tijd voor (persoonlijk) gebed in de Jeruzalemkerk

Gemeentelid van de Jeruzalemkerk Jan Cornell Berger organiseert tweewekelijks op vrijdagmiddag gebedsmomenten in de Jeruzalemkerk. 'Samen met wie langs komen, vragen we aan God om bij ons te zijn in onze eenzaamheid, verdriet, zorgen, vreugde en alles waar ons hart vol van is. Ook wordt er gebeden voor wat er in de wereld speelt. Maar het is ook stil worden en luisteren naar wat Hij tot ons wil zeggen. Als je graag een zegen wilt ontvangen, kan dat ook. Je mag komen en gaan wanneer je wilt.

Hoop en verwachting

Jan Cornell vertelt dat hij vorig najaar in zijn frustratie en vragen over onder andere de vluchtelingen- en klimaatcrisis en de grote scheuren in onze maatschappij God tegenkwam, die hem opriep om Hem te gaan zoeken in gebed en afhankelijkheid. 'Volgens mij is gebed essentieel: zoeken naar Gods hart voor onze wereld, ons land, onze kerk en voor ons zelf. Ook put ik hoop uit de geschiedenis van de kerk waarin je keer op keer ziet dat waar mensen met elkaar God gaan zoeken in gebed, we in Zijn naam

ook grote dingen mogen verwachten! 'Ik denk dat veel mensen zeker het verlangen hebben om meer tijd in hun leven te maken om te bidden, het houden van stille tijd en om de Bijbel te lezen. Door consequent deze mogelijkheid te creëren, hoop ik voor iedereen in de stad de drempel te kunnen verlagen en een plek te bieden om heel praktisch iets met hun voornemen te doen.'

Vr. 10 en 24 juni, Jeruzalemkerk, Jan Maijenstraat 14, 15.00-17.00 uur, meer info en data van bidden zie: jeruzalem-kerk.nl/agenda, (gebeds)vragen sturen kan via organisator Jan Cornell Berger: jancornellberger@gmail.com

Regenbooggemeente Nieuw-West

Nellie van Voornveld buurtdominee Regenbooggemeente regenbooggemeente.nl

Een plein, het is gemaakt voor mensen, niet om grijs en leeg te blijven. Vanuit onze flats en vanaf onze balkons moeten we dat voelen: dat er een plek is waar we samen passen, er is ruimte genoeg. Waar onze verhalen kunnen klinken en onze kinderen spelen. Op Bevrijdingsdag deed het Sierplein haar naam eer aan. Een feest was het, met de jongeman uit Jemen die soep serveerde, de Amsterdamse dame die het recept wilde weten. Tieners uit de talentklas van het conservatorium maakten muziek. Twee jonge vaders bleken vlakbij elkaar te wonen, hun kleuters deden alsof ze elkaar al jaren kenden. Bouwen aan een toren tot in de hemel, dat drijft mensen uiteen. Samen eten op het plein, daar is de Geest van Pinksteren graag bij. We voelden het.

Oranjekerk Zuid

Wielie Elhorst hulppredikant Oranjekerk oranjekerkamsterdam.nl

Het is wel even wennen: een Oranjekerk zonder ds. Jantine Heuvelink. Na een overdonderend afscheid op paasmorgen - om Jantines woord te gebruiken - moeten we zonder haar verder. We merkten onmiddellijk waar we Jantine misten en dat gemis zal nog wel even aanhouden. Afscheid hoort erbij in het leven, hoe pijnlijk soms ook. Maar onze traditie geeft ons mee dat dat niet het laatste woord hoeft te zijn, sterker nog: dat dat niet het laatste woord is. Er is een Geest die blijft troosten, die blijft dragen en die ons steeds weer in beweging brengt. Om in het uitgezette spoor door te gaan, verstaanbaar in een nieuwe tijd en voor nieuwe mensen. Bij al ons geploeter mogen we elkaar daar steeds weer op wijzen, dat we daar op mogen vertrouwen en dat dat vertrouwen de basis is. Een inspirerend Feest van de Geest toegewenst. We vieren het als Oranjekerkgemeente gezamenlijk in De Thomas.

Elthetokerk Oost

Martijn van Laar predikant Elthetokerk elthetokerkamsterdam.nl

Onlangs las ik een boek van Samuel Wells over de kunst van het improviseren. We kunnen als kerk nog wel wat leren van de theaterwereld en van acteurs, aldus Wells. Improviseren gaat om (zelf)vertrouwen hebben, spelen, vrij zijn en geen angst hebben voor het onbekende, vertrouwen op de kracht van je verhaal. Daarin kan de kerk best nog wat oefenen. Improviseren met het verhaal van God en Jezus en met de christelijke traditie. Oefenen in vertrouwen op God en in zichzelf en angstvrij de toekomst tegemoet zien. Met Pinksteren vieren we dat God zijn Geest heeft gegeven, een geest die vrij maakt en inspireert. Misschien is Pinksteren bij uitstek het feest dat ons uitnodigt om - met vallen en opstaan - angstvrij en vol vertrouwen te improviseren met het verhaal en de gaven die ons geschonken zijn.

De Thomas Zuid

Evert Jan de Wijer predikant De Thomas dethomas.nl

'Ik mis de kerk', zei de jonge theatermaakster tijdens onze voorbereidingen voor een uitvoering van theater Na de Dam in De Thomas. 'Mijn ouders maakten voor mij als jongste kind de bewuste keuze om mij niet te laten dopen. Maar nu hoor ik nergens bij, terwijl ik als *millennial* duizend keuzes moet maken.' Het verbaasde mij. Mij trof nu juist haar onomwonden keuze om zich te engageren. Niet lang hierna zou zij na de twee minuten stilte de felle stem van Rosa Luxemburg ten gehore brengen: 'Het meest revolutionaire wat een mens kan doen, is luidkeels verkondigen wat er aan het gebeuren is.' We kwamen tot de conclusie dat het inderdaad moeilijker is als er geen groep om je heen is die dat ook doet. Misschien is dat wel Pinksteren: de Geest krijgen en samen luidkeels verkondigen wat er aan het gebeuren is!

Elthetokerk Oost

Lyanne van Rijn tienerwerker Elthetokerk elthetokerkamsterdam.nl

'Wat heb je nu eigenlijk aan geloof?' In de Elthetokerk zijn we dit seizoen gestart met de tienerkerk. Door verschillende *challenges* te doen en met elkaar in gesprek te gaan, denken we na over waar God raakt aan ons dagelijks leven. Zo kwam ook de oorlog tussen Rusland en Oekraïne aan bod. Een oorlog die helaas nog steeds actueel is. Niet alleen daar, maar ook in al die andere landen waar al vele jaren oorlog is. Samen keken we naar een filmpje over Oekraïners die tijdens de oorlog op allerlei plekken Psalm 31 voorlezen. Maar wat heb je als christen in zo'n situatie aan het geloof? We constateerden dat je in ieder geval niet minder bang was. Totdat iemand het codewoord riep: 'Hoop!' Je houdt hoop en dat is wat ik je toewens: Hoop op God. Hoop voor de toekomst. Hoop, waar je het ook nodig mag hebben.

Vrijburg Zuid

Joost Röselaers predikant Vrijburg vrijburg.nl

De filosofiekring van Vrijburg bespreekt dit jaar de bundel *Ogenblik en Eeuwigheid* van schrijfster en filosofe Joke Hermsen. In de genoemde bundel komen de kernvragen uit het denken van Joke Hermsen terug. Aan de hand van kunstenaars en schrijvers staat Hermsen stil bij vragen zoals: waarom hebben we kunst, muziek en literatuur nodig als brood? Hoe verhouden kunstenaars en schrijvers zich tot de tijd en de tijdgeest? Het boek leest als een vurig pleidooi voor meer tijd en geld voor de kunst. Juist nu moeten we onze verbeeldingskracht, kritische vermogen en creativiteit inzetten voor een betere wereld. Op maandag 13 juni is Joke Hermsen bij ons te gast in Vrijburg. We gaan met haar in gesprek over thema's die zowel in onze vrijzinnig-christelijke traditie als in haar denken centraal staan. U bent van harte welkom om bij deze avond aanwezig te zijn, mail mij voor meer informatie via: jhroselaers@gmail.com.

Muiderkerk Oost

Greteke de Vries predikant Muiderkerk muiderkerk.nl

Pinksteren. In de Muiderkerk bereiden we een dienst voor met een paar internationale kerken uit Amsterdam. In het tweede gesprek met zeven voorgangers, begin april, bespreken we Handelingen 2. *Wat vinden jullie mooi aan dit verhaal*, vraagt collega ds. Martijn van Laar, die het gesprek leidt. De twee West-Afrikaanse voorgangers beginnen te stralen. 'Dat ze in tongen gingen spreken!' Beiden leggen enthousiast uit hoe dat er in hun gemeente aan toe gaat. Als iemand de Geest krijgt en in vreemde klanken spreekt, is er een ander die de tongenspreker uitlegt wat de boodschap is. Die interactie lijkt het meest intense moment van de dienst. Of we het zullen beleven in de Muiderkerk met Pinksteren? Voor een Surinaamse voorganger betekent Pinksteren 'Babel omgekeerd', mensen kunnen elkaar verstaan, hoe mooi is dat! Ook wij hopen dat mee te maken in de Pinksterdienst, elkaar verstaan. Maar, zegt de Egyptische voorganger: 'Challenge accepted.' Dat wordt dan ook het thema van de dienst.

Willem de Zwijgerkerk Zuid

Nelly Versteeg pastor Willem de Zwijgerkerk willemdewijgerkerk.nl

Een van de wonderlijke dingen uit het pinksterverhaal in Handelingen 2 vind ik dat mensen kunnen veranderen door dingen in een ander licht te gaan zien. Het overkwam mij onverwacht toen ik op bezoek ging bij iemand in het ziekenhuis en met moeite een parkeerplek vond. Eenmaal enigszins geïrriteerd binnen, trof het me dat er zoveel mensen een familielid, een vriend of een collega kwamen bezoeken. Uit de volle parkeerplaats sprak ineens een grote betrokkenheid, meeleven en zorgzaamheid van mensen op elkaar. Mijn humeur veranderde en mijn waardering. Zou zoiets met Pinksteren gebeurd zijn? De feiten veranderen niet, maar je ziet ze met andere ogen? In onze kleinere en kwetsbaarder wordende geloofsgemeenschap, puttend uit een rijke traditie, zoeken we waar ieders kracht nog ligt en hoe we gaande blijven, samen met buurtgenoten en geestverwanten die een podium en een ontmoetingsplek zoeken. Om zo een plek te blijven van ontmoeting en bezieling, waar we elkaar tot zegen zijn. Een geestig Pinksteren gewenst.

MARTIJN & MARTIJN

In Martijn&Martijn beantwoorden twee dominees jouw vraag

Hoe ziet God eruit? Karas, 7

Martijn: Veel mensen denken dat God een oude man is met een lange, witte baard. Net als Sinterklaas. Maar dat moet je niet geloven. Er is maar een ding dat we zeker weten: God is licht. Als je God ontmoet, gaat je gezicht ervan stralen. Dat betekent ook dat als je iemand ziet met een stralend gezicht, dat zomaar kan komen doordat God in de buurt was.

Martijn: Hoe God eruit ziet, weet niemand, Karas. God is God en geen mens. God is altijd net weer anders dan we denken. God houdt van liefdevol verrassen. Ik geloof dat Jezus Gods grootste verrassing is. Als ik naar Jezus kijk, zie ik wie God is. Dat geeft mij vertrouwen om me ook vandaag te laten verrassen!

- **Martijn van Leerdam**, dominee van de Slotkerk en De Opgang in Amsterdam Nieuw-West
- **Martijn van Laar**, dominee van de Elthetokerk in Amsterdam-Oost

Waar ben jij benieuwd naar? Mail jouw vraag aan dominee Martijn&Martijn naar jong@protestantsamsterdam.nl.

Steeds meer christenen leven duurzaam

Zorg dragen voor Gods schepping

Baukje Burggraaff

Het gevoel van overvloed wil ik graag doorgeven

Er is een groeiend besef dat duurzaamheid een onderdeel uitmaakt van een christelijke levensstijl: om zorg te dragen voor Gods schepping. Op deze pagina vertellen drie gemeenteleden van de Protestantse Kerk Amsterdam over hun manier van invulling geven aan een duurzamer leven.

Marcel Hetsen (58)

Gemeentelid van de Keizersgrachtkerk

Ik leef in overvloed. Een overvloed aan eerste levensbehoeften: voedsel, schoon drinkwater, cultuur.

Het gevoel van overvloed wil ik graag doorgeven. Van samen zwerfafval rapen krijg ik energie. Het gasverbruik van de centrale verwarming is laag. In de badkamer staan emmers om het opwarmende douchewater op te vangen: daar kan ik het toilet mee doorspoelen. Al het spoelwater uit de aanrechtkraan komt in de geveltuin, die veel beter vocht vasthoudt sinds ik aangeveegde herfstbladeren toevoeg in plaats van ze weg te halen. Geen viooltjes in een keurig zwart bed, maar op een soort bosgrond. Ze staan er geweldig bij. Het bankieren bij de nieuwe, groene bank verloopt al anderhalf jaar prima. Met moeite nam ik kortgeleden

afschied van mijn oude bank, van het vertrouwde rekeningnummer. Met de kosten van die bankpas kan ik ook groene initiatieven steunen. Zoals van Urgenda, dat voorop loopt met creatieve ideeën voor innovatie en duurzaamheid, bijvoorbeeld het begeleiden van zorghuizen en scholen bij het besparen en opwekken van energie. Voor biologische producten betaal ik een eerlijke prijs. Bij lokale groenten uit het seizoen of zuivel is het verschil beperkt. Het is een boeiende wereld van ondernemers die een eigen weg durven gaan: ik word er blij van.

Elke week kom ik in de Keizersgrachtkerk. Een aantal gemeenteleden is al jaren gepassioneerd bezig met duurzaamheid. Er liggen sinds 2016 zonnepanelen op het dak. Daaraan heb ik ook een financiële bijdrage gegeven. Vriendelijke volhouders, binnen en buiten de kerk: zo wil ik ook zijn.

Zoek mensen op die duurzamer proberen te leven Duurzaam leven: waarom en hoe?

Geke van Vliet (28)

Tienerwerker Oudekerk gemeente en lid werkgroep Groene Kerk Protestantse Kerk Amsterdam

Al van jongs af aan maak ik me druk om het klimaat. Ik tekende als kind posters over hoe het smelten van de poolkappen de ijsberen bedreigt en ben het grootste deel van mijn leven al vegetariër. Ik denk dat het te maken had met mijn grote rechtvaardigheidsgevoel. Inmiddels kan ik met zekerheid zeggen dat ik geïnspireerd word door de hang naar een rechtvaardige wereld. Ik probeer steeds meer vegetarisch te eten, ik koop mijn kleren tweedehands en ik sta aan het begin van een promotieonderzoek naar kerk en klimaat.

Ik durf dan ook te zeggen dat een duurzame(re) levensstijl mede door mijn geloof wordt gevoed. Een geloof dat opkomt voor verliezers, met een traditie die op sommige vlakken heel duurzaam is. Het is een geloof dat rechtvaardigheid nastreeft. Maar bovenal put ik hoop uit mijn geloof, hoop dat we

er niet alleen voor staan. Ik zie om me heen veel (jonge) christenen voor wie duurzaamheid ook een stevast onderdeel vormt van hun geloofsleven. Het helpt dat ik binnen mijn geloofsgemeenschap zie dat anderen er ook mee bezig zijn. Afgelopen veertigdagentijd hadden we bijvoorbeeld een appgroep in de Oude Kerk waarin we elkaar op de hoogte hielden van ons duurzaam vasten: 40 dagen veganistisch eten, groen Bijbellezen, minder energie verbruiken. Zo konden we elkaar inspireren en motiveren om duurzamer te leven!

Mijn tip is dan ook vooral: zoek mensen op die ook duurzamer proberen te leven. Een duurzame levensstijl kan heel leuk zijn. Je wordt er creatief van en ik kan onwijs genieten van een (goedkope!) tweedehands outfit die helemaal bij me past of gezellig samen veganistisch koken met vrienden. Duurzaam leven betekent dat we dingen moeten laten, maar kijk vooral ook naar hoe leuk het kan zijn!

Rian Buijse (65)

Gemeentelid Oranjekerk en lid werkgroep Groene Kerk Protestantse Kerk Amsterdam

Het is weer lente! Overal zie ik frisgroene bomen, bloeiende bloemen en struiken. Prachtig. Om met lied 8b uit het *Nieuwe Liedboek* te spreken: 'Onvoorstelbaar wonderlijk gedaan.' Tegelijkertijd wordt overal op de wereld natuur verwoest en stevenen we af op een klimaatcrisis. En een groot deel van de wereldbevolking leeft in erbarmelijke omstandigheden. Daar dragen wij met onze verspillende westerse levensstijl aan bij. Als wij zo doorgaan laten we een onleefbare aarde achter. Dat wil ik niet laten gebeuren.

De aarde is ons gegeven 'om die te bewerken en erover te waken.' Ik voel mij daardoor aangesproken. Ook door oproepen zoals 'Laat liever het recht stromen als water en de gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek.' Klimaatrecht-

vaardigheid is nog ver weg maar ik wil doen wat ik kan doen om duurzamer te leven. Wat ik daarvoor doe? Onder andere de verwarming lager zetten, op 30 graden wassen, lampen niet onnodig laten branden, koffie in een kan in plaats van op het warmhoudplaatje, niet dagelijks douchen en niet langer dan nodig. Ik ben kritisch op wat ik koop (heb ik het nodig?) en op verpakkingen. Dus koop ik geen appels in een plastic zak. Ik eet vegetarisch en bij voorkeur biologische producten. Hoewel dat wel dilemma's oplevert: kies ik de onverpakte niet-biologische komkommer of de biologische komkommer in plastic? Of fiets ik voor die biologische komkommer om naar een ekowinkel?

Wel of niet met de auto is gelukkig geen dilemma want ik heb geen rijbewijs. Wat ik verder belangrijk vind: organisaties steunen die werken aan duurzaamheid en klimaatrechtvaardigheid. Wat ik doe is natuurlijk een druppel op een gloeiende plaat. Maar met veel druppels kan die plaat wel afkoelen!

COLUMN

Geest van Christus

Jurjen de Bruijne, buurtdominee
Hebron Spaarndammerbuurt

Reageren? Mail naar
redactie@protestantsamsterdam.nl

'Lager opgeleiden hebben minder het bewustzijnsniveau dat nodig is voor ons aanbod.' Met een doordringende blik kijkt de vrouw me aan. Ze is oprichter van een van de spiritualiteitsscholen in de stad. Ze praat verder over haar missie. Pas later beginnen haar woorden tot me door te dringen.

Onderzoek van het expertisecentrum over religie en samenleving Kaski laat zien hoe spiritualiteit en opleidingsniveau of economische status de laatste jaren onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn geraakt. Een belangrijke oorzaak hiervoor is de commercialisering van spiritualiteit. Die spitst aanbod automatisch toe op doelgroepen. Het gevolg is een enorm aanbod van wellness, spiritualiteit en hoog-sociaaleconomische status, aldus de onderzoekers.

Het interview met eerdergenoemde bevestigt het beeld dat overal zichtbaar is. Er zijn twee verhalen over Amsterdam: dat van de winnaars en dat van de verliezers. Voor die verliezers is zelfs spiritualiteit onhaalbaar en onbetaalbaar geworden. Commercieel niet interessant genoeg. De geest spreekt alle talen, maar trek voor een goede tolk je portemonnee maar.

Ik hoorde journalist en schrijver Joris Luyendijk (*Zeven vinkjes*) in een podcast schrijver Godfried Bomans citeren: 'De religieuze beleving is gemonopoliseerd door hoger opgeleiden.' Dat gaat over meer dan geld: de tekstuele benadering, de vergadercircuits en nadruk op persoonlijke ontwikkeling: het maakt geloven onbenaderbaar voor een ander deel van de stad. Misschien is dit waarom Pinksteren zo'n noodzakelijk feest is. Omdat het twee dingen bij elkaar

houdt, die in onze handen vaak uiteenvallen. Dat Gods stem voor iedereen hoorbaar is in zijn of haar eigen taal; van de loodgieter uit Osdorp tot de productmanager uit Zuid en tegelijk al die mensen 'elkaar doet verstaan', zoals het oude kerklied zingt. Zeer specifiek een doelgroep benaderen en tegelijk alle mensen aan elkaar verbinden. Menselijk gezien is dat onbegonnen werk. Het past niet in ons aanbod. Maar de Geest van Christus trekt zich gelukkig weinig aan van ons beperkte verbeeldingsniveau. Er gebeurt iets grensverleggend waar mensen elkaar ontmoeten in het beeld van Jezus.

Ik hoop en bid dat dat pinkstervuur onze kerk en onze stad aansteekt om zo'n verbindende gemeenschap te zijn.